UNIVERSAL LIBRARY
OU_204848
UNIVERSAL LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. T81.6 J34 S Accession No. T3190

Author జయంతి రామయ్య పంతులు

Title శాసన పద్య మంజరి 1937

This book should be returned on or before the date last marked **below.**

ధ్రసాహిత్యపరిషత్ప్రచురణము - సంఖ్య, 3౮.

శ్రీరస్తు.

శాసనపద్యమంజరి.

ద్వితీయభాగము.

— ఇది —

జయంతి రామయ్యపంతులు, బి. ఏ., బి. ఎల్. గారిచే
సంపాదింపఁబడి

కాకినాడ:

ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తువారిచేఁ బ్రకటింపఁబడినది.

కాకినాడముద్రాక్షరశాల, కాకినాడ.

1937

వెల రు. 0-4-0.

శాసనములున్న గ్రామములు-శాసనసంఖ్య.

1. ఆచంట—(పశ్చిమగోదావరీమండలము) 34.
2. ఇడుపులపాడు—(గుంటూరుమండలము) 38.
3. ఇప్పటము—(గుంటూరుమండలము) 29.
4. ఏలూరు—(పశ్చిమగోదావరీమండలము) 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 30, 31, 32
5. కొమ్మూరు—(గుంటూరుమండలము) 33
6. గంటసాల—(కృష్ణామండలము) 4, 5.
7. తడికలపూడి- (పశ్చిమగోదావరీమండలము) 19.
8. తిమ్మాపురము—(గుంటూరుమండలము) 6
9. తూబాడు—(గుంటూరుమండలము) 2.
10. త్రిపురాంతకము—(కర్నూలుమండలము) 35.
11. ధర్మవరము—(గుంటూరుమండలము) 39
12. నాదెండ్ల—(గుంటూరుమండలము) 1, 12
13. ప్రాంతపల్లవరము—(చెంగల్పట్టుమండలము) 44.
14. పాములపాడు—(గుంటూరుమండలము) 14, 15, 16, 17, 18,
15. పాలకొల్లు—(పశ్చిమగోదావరీమండలము) 7, 8, 23, 46.
16. పెరవలి—(గుంటూరుమండలము) 13.
17. బెజవాడ—(కృష్ణామండలము) 11.
18. భీమవరము—(పశ్చిమగోదావరీమండలము) 37
19. మందడము—(గుంటూరుమండలము) 45.
20. ముఖలింగము—(గంజాముమండలము) 9.
21. రాజమహేంద్రవరము—(తూర్పుగోదావరీమండలము) 10.
22. వలివేరు—(గుంటూరుమండలము) 3.
23. వేలుపూరు—(గుంటూరుమండలము) 43
24. శ్రీకూర్మము—(గంజాముమండలము) 28, 40, 41, 42.
25. శ్రీశైలము—(కర్నూలుమండలము) 36.

శాసనపద్యమంజరి.

ద్వితీయభాగపీఠిక.

ప్రాచీన శిలాశాసనములలో నున్న తెలుఁగుపద్యములు కొన్ని యిదివఱలో "శాసనపద్యమంజరి" యనుపేరఁ బ్రకటించియున్నారము. ఆమంజరిలో 88 శాసనములలో నిమిడియున్న ౨౮౭ పద్యములున్నవి. వానిలో మొదటిశాసనము ౭౭౦ వ శాలివాహనశక సంవత్సర ప్రాంతమందును జిట్టచివరిది ౧౬౦౦ వ శాలివాహనశక సంవత్సరప్రాంతమందును బుట్టినవి. ఆపద్యములు ప్రకటించిన పిదప లభించిన పద్యముల నిప్పు డామంజరిలోనే ద్వితీయభాగముగాఁ బ్రకటించుచున్నారము. ఇందు ౪౬ శాసనములలోఁగల ౯౧ పద్యము లున్నవి. ఈశాసనములలో మొదటిది ౧౦౪౬ వ శకసంవత్సరములోను జివరది ౧౭౩౨ వ శక సంవత్సరమునఁ బుట్టినవి. ఈరెండుభాగములలోని పద్యములను గలిపి కాలానుక్రమముగా నేర్పఱిచి యొక్కసంపుటముగాఁ బ్రకటించుట యుక్తముగా నుండెడిది. కాని ప్రథమభాగము పుస్తకము లన్నియు నమ్ముడుపడకుండుటచే నట్లు చేయుటకు వీలు లేకపోయినది. ఇప్పుడు విడివిడిగా నుండుభాగములు రెండును వ్యయమైన పిదప నారెండుభాగముల పద్యములను గలిపి యొక్క పుస్తకముగా ముద్రించెదము.

ఈశాసనములలోఁ గొన్ని "South Indian Inscriptions"(దక్షిణహిందూస్థానశాసనములు)అనుగ్రంథములనుండి గ్రహింపఁబడినవి. ఈవిషయ మాయాస్థానములయందు వ్యాఖ్యానింపఁబడినది. ఇవిగాక తక్కిన శాసనము లన్నియు శాసనప్రతిబింబములను బట్టి ప్రతులు వ్రాసినవియే.

పద్యములు శాసనములయం దున్నవియున్నట్లే ముద్రింపఁబడినవి. ప్రాచీనగ్రంథలేఖనసంప్రదాయమునుబట్టి పాఠకులు తమంతటఁ దాము సవరించుకొనఁదగిన తప్పులను విడిచిపెట్టి మిగిలినవానికి సరియైనపాఠములు పుటలయడుగునఁ జూపఁబడినవి. ఈవిషయమందును, ఇతరవిషయములందును గూడఁ బ్రథమభాగవిషయమున గమనించిన యేర్పాటులనే యీభాగవిషయమునఁ గూడ గమనించినారము. ఈరెండుభాగములను జేర్చి యొక్కగ్రంథముగా భావించి చదువుకొనుట యుచితము.

జ. రామయ్య.

శాసనపద్యమంజరి.

ద్వితీయభాగము.

1.

శ. స. ౧౦౭౬.

ఇది గుంటూరుజిల్లా నర్సారావుపేటతాలూకాలోని నాదెండ్లగ్రామములో నొకపాలములోఁ బడియున్న భిన్నమయిన యొకఱాతిమీఁద చెక్కఁబడియున్నది.
(A. R. 395 of 1915.)

శా. శ్రీమద్ధర్మపరాయణులు బుధజనాశీర్వాదవంతులు దయా
ధాములు సర్వజనానురక్తు లఘవిధ్వస్తాత్ము లుద్యద్యశో
రామారాములు వైశ్యవంశులు[1] గుబేరప్రాభవులు గోమినీ
భామాధీశపదాబ్జభక్తులు జగత్ప్రఖ్యాతతేజోధికులు. ౧

ఉ. లాలితవిత్తదాన్వయలలాముఁడు పుణ్యయశోధనుఁడు మొ
క్కోలకులోత్తముఁడు పెనుంగొండవిభుఁడు ప్రభుఁడు సత్యవా
క్శీలుఁడు ధారుణిం గొసనిసెట్టికిఁ బ్రోలమకును సుతుఁడు ల
క్ష్మీలలనేశ్వరస్మరణసేముషి గోమనయును ముదంబుతోను. ౨

మ. ధరణీశోత్తము డైనశ్రీశకనృపాబ్దంబులు రసోదన్వదం
బరచంద్రస్థితసంఖ్య మాఘసితశుంభత్పంచమిం బార్వతీ
శ్వరు విశ్వేశ్వరు భక్తితో నిలిపి విశ్వస్తుత్యులై దేవమం
దిర మెత్తించిరి వంశవర్ధనులు (నాడి)ండ్లం జిరస్థాయిగాను. 3

---

1. వంశ్యులు- అని యుండవలెను.

2.

శ. స. ౧౦౫౪.

ఇది గుంటూరుజిల్లా నరసారావుపేటతాలూకాలోని తూబాడుగ్రామములో వినాయకుని యాలయము గర్భగుడిసమీపమున నిల్పఁబడిన నాగశిలమీఁద చెక్కఁబడి యున్నది. (A. R. 441 of 1915.)

క. శ్రీసహితుండు దూఁబటితిసు
శాసనుం డనియంకభీము చక్రము లీలా
వాసుండు సతుర్థన్[1] కులగిరి
కేసరి గాపండు జగజ్జిగీషుండు పేర్మిన్ని. ౧

చ. అడపయు నందలంబు వివిధాతపవారణకాహళావలిం
బడియము నాడిగాంగల నృపాలకచిహ్నలు బుద్ధవర్మన్‌చేం
బడసినవాడు నాయకసభామణి సి(ద్దప)నాయకాంకుం డి
ష్పడమిం దదీయవీరభటపుంగ్గవుమనుమం డుదాత్తసంపదను. ౨

క. సేవనియు సింగనయు జగ
దేవండుం (జోడ్ల)ుం[2] జూడ దిరిక యండ
ర్జావలయేశ్వరుపన్నునం
బావని రఘునాథుచేతం బనివడినక్రియను. 3

శా. తన్నగ్గించుచు నెట్టనుండ్డు బుధాధారుండు వస్పంగ న
మన్నె(ట)ంగనయుంబుల నృపులకు న్నాప్పెట్టి యోడించ్చి పే
ర్కొన్న న్దణగంధవారణసమాఖ్యాం జేసి తూంబత్తిపై
నెన్న న్వృత్తిగ నాతుకూరు దయతో నిచ్చె న్నిజస్వామియును. ౪

చ. శకసమసంఖ్య వారినిధిసాయకఖేంము మితంబుగాంగ గా
ర్తికసితపక్షతేరసముం దీవ్రకరాము[3]నం దఖుండదీ

---

1. చతుర్థన్-అని యుండవలెను.
2. ఈయక్షరములు స్పష్టముగా లేవు.
3. దీవ్రకరాహ్నము-అని యుండనోపు.

పకమును సీతి[1]ఖండువులు భాతిగ బ్రతియు (చ)oద్రసూర్యతా
రకముగ ౯ నిత్యవాద్యములు రాగముం గూడంగ నిచ్చె శూలికిని. ౫

చ. కర ముచితంబుతో నగరగాం డ్డుగం జనగాద్యయెక్క శు
సిరముగు నాదివారమున చిందమలాడిన నెట్లుగుండిం
బరగిన యట్టి కాపనకుం బంకజలోచన (మ)ండమాంబకుం
దిరముగం బుట్టె గాపం డవధీరితపావనినాం బ్రసిద్ధుండై. ౬

ఉ. శ్రీవెలనాంటి గోంకన్రిప శేఖరు శ్రీకరుసిద్ధిబేతవి
ద్రావణరావణాంతకపరాక్రము విక్రమచక్రి భూరితే
జోవిభవాభిరాముం డగు చోడన చక్రముం గొల్చి తత్ప్రసా
దావహలీలం దాల్చిన మహాత్ముఁడు గాపండు ధర్మశీలుడై. ౭

క. చిరముగం దూబఱుత మహే
శ్వరునిం బ్రతిష్ఠించి రజతశైలము నా భా
సురముగ గుడి యెత్తించెను
గురుమతియై కాపనాయకుం డతిభక్తిని. ౮

3.

శ. స. ౧౦౬౪.

ఇది గుంటూరుమండలములో తెనాలితాలూకా వలివేరుగ్రామములో స్వయంభ్వేశ్వరస్వామి దేవాలయము నెదుట నొకఱాతిమీఁద చెక్కఁబడినది. (A. R. 676 of 1920.)

శా. శ్రీరమ్య(ండ)గు గుండ్యబోయునికి సంసిద్ధంబుగా నువ్వరను
శ్రీరామానిభదామమాంబికకు సత్సౌన్యుండు భవ్యుండు వో
ల్వారం దా నుదియించె బోయు(౧)డెటియుండాగు ప్తజుం డాయనను
శూరత్వంబున దానశక్తినిం బ్రభను శుద్ధాత్మికను దీరికను. ౧

---

1. దీపకముఁశీతి-అని యుండనోపు.

ఉ. పెట్టె నఖండదీపములు వేకలశావులనెల్లం దన్నుం జేం
బట్టిన యాశ్రితులు[1] బుధులు[2] బంధులం జేకొని బ్రోచె వైరులను
మెట్టి ధరిత్రియెల్ల నిరమిత్రము సేయుంగం బూనెం బేర్మితో
దట్టుండు గోంకభూపతికిం దామనపుత్రుండు సచ్చరిత్రమైని.[3] ౨

క. జలధిరసఖేందుశకసమ
ములుగా నెఱియంపు మకరమున సంక్రాంతిని
వలివేరి[4]భండారికి ని
శ్చలమతి దీపంబు నిలిపెం జంద్రార్కముగాను. 3

4.

శ. స. ౧౦౬౭.

ఇది కృష్ణాజిల్లా దివితాలూకా గంటసాలగ్రామములో జలాధీశ్వరస్వామి యాలయమునెదుట నున్న యొకపాలరాతిమీఁద చెక్కఁబడినది. (A. R. 848 of 1917·)

చ. (మతలుకటం)పగా శకసమంబులు దక్షిణరసాంబరేందుసమ్మితముగ నుత్తరాయణనిమిత్తమునం దతిభక్తిం బార్వతీ
హితునకు ఘంటశాలజలధీశ్వరదేవర కాదిమూర్తికిం గా
నతసురచక్రవర్తికి మనఃప్రభవారికిం జంద్రమౌళికిన్. ౧

చ. ధ......... వర్ధనసుధాకరుం డెట్టమనె......
.........వనజాయతాక్షియనంగాం దగు......పుత్రుండై
తనకును దల్లిదండ్రుల......పుగాం బెనుంగొండశాసనుం
డ......గోటకొమ్మన గుణాఢ్యు......త్రయున్. ౨

---

1 ఛందస్సుచే యాశ్రితుల్ అని ప్రథమాంతముగాఁ జదువవలెను. కాని యన్వయము కుదరదు.

2. బుధుల-అని యుండవలెను.

3. మైన్-అని యుండవలెను.

4. వలివేర్-అని యుండవలెను.

క. ఆపురహరునకు వలపల
డాపల శాశ్వతములై బెసఁగడరంగా
దీపింపంగ వేంగినకుల
దీపకుండై రెం డఖండదీపము లిచ్చెన్. ౩

క ఈగిరిశుదక్షిణోత్తర
భాగముల నహర్నిశములుం బాయక వెలుంగును
శ్రీగుణమణభూషణ...
రాగములోం (గో)రి ధవ... ౪

5.

శ. స. ౧౦౬౬.

ఇది కృష్ణామండలము దివితాలూకా గంటసాలలో జలధీశ్వరస్వామియాలయములో నొకపాలరాతిస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 848 of 1917.)

చ. ......దింపంగా శకసమంబులు ద్రక్కరసాంబరేందుస
మ్మితముగ నుత్తరాయణనిమిత్తమున(ం) దతిభక్తిం బార్వతీ
హితునకు ఘంట్టశాలజల(ధీశ్వ)రదేవర కాదిమూర్త్తి కా
నతసురచక్రవర్త్తికి మహఃప్రభవారికిం జంద్రమౌళికిన్. ౧.

చ. ధనద(కులాబ్ధి)వర్ధనసుధాకరుం డెట్టమసెట్టికి...
వనజాయతాక్షి[1] యనంగా[2] దగు (పమ)...సుపుత్రుండై
తనకును దల్లిదండ్రుల(కుధర్మ్మ)వుగాం బెరుంగొండశాసనుం
...............కొమ్మనగుణాఢ్య.........డిత్రయున్. ౨

క. ఆపురహరునకు(వల)పల
డాపల శాశ్వతములై బెసంగడరంగ్గా

---

1. వనజదళాయతాక్షి-అని యుండవలెను.
౨. ఇచట వకారగకారములకు మైత్రికల్పింపఁబడినది, దీనిసాధుత్వము చింత్యము.

దీపింపంగ వేంగినరుల
దీపకుండై రెండు... దీపము లిచ్చెన్. 3

క. ఈగిరిశుదక్షిణో త్తర
భాగముల సహస్రనేత్రములుం బాయక వెలుంగను
శ్రీగుణవణిభూమ(ఖండ)ను
రాగములోం గోరి ధర్మకర...... ౪

6.

శ. స. ౧౦౮౩.

ఇది శాసనపద్యమంజరి ప్రథమభాగములోని 46 వ శాసనము చివరభాగము. ఈశాసనము గుంటూరుమండలము నరసారావుపేట తాలూకా తిమ్మాపురము గ్రామము వీథిలో నొకనాగస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడినది. (A. R. 443 of 1915.)

క. పరమపరుండైన గొంకే
శ్వరునిం బ్రతిష్ఠించి ధర్మపరుండై లక్ష్మీ
పరుండై సాక్షమసరణయు
ధరదానము భూసురులకు దత్తము సేసెను. ౧౭

క. పరిమల............
పరగినపంచమహాశబ్ద[1] ప్రణవంబులతోం
గర మెుక్క ధూపఘుంటయు
నరనయు గొంకేశ్వరునికి(శ్య)ను యిచ్చెను. ౧౮

క. యవడిల[2] దూబవాడం
గ్రమమున పణ్డేస్వరమునం గడు ధన్యముగా
నమరం గొంకేస్వరునికి
విమలంబగు దీపవర్తి వెలయంగం బెట్టెను. ౧౯

---

1. పంచమహాశబ్ద-అన్న చో గణము తప్పినది.
2. ప్రాసము తప్పినది.

క. గుడియును జెఱువును వనమును
నడరిన నల్లిండ్లుం గ్రిత్తియు న(ల?)పెన్నిధియునుం[1]
గొడుకులను సప్తసన్తతి
నొడఁగూడఁగ నిలిపి సరసఁ డొప్పెఁ గీర్త్తిని. ౨౦

7.

శ. స. ౧౦౯౧.

పశ్చిమగోదావరీమండలములోఁ బాలకొల్లుగ్రామమందు శ్రీరామేశ్వరస్వామి యాలయప్రాకారములోపల నొక స్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. South Indian Inscriptions Vol. V. 162.

క. శ్రీరమణీయుండు సుజనా
ధారుండు విబుధనుతగుణనిధానుఁడు విజయ
శ్రీరమ్యమూర్త్తి గేతమ
గారాపుందనూజుం డభయకరుండు వొగడ.[2] ౧

క. వెలనాంటికిం దొడ వనంగా
వెలసినకుఱుంగడలు గలుగు వీరుండు నిజదో
ర్బ్బలములను[3] బలిమియుం బాడియుం
గలవాం డధికారపదవి గలవాఁడు మహిని. ౨

తరు. శకమహీపాలకసంవత్సరములు
శశినిదివియదింనుసంఖ్యగాం గీర్త్తి
సుకరుండు రాజేంద్రచోడనియుష్ట
సుభటుండ్డు వెంగ్గడయ[4] సుతుండు సూర్య్యార్క్కుఁ
డకలంక్కుం డైనశ్రీరామదేవుం
డగుశంబునకు భక్త్తుండై శనిభవని

1. పెన్నిధియుఁ—అని యుండవలెను.
2. గణము తప్పినది, కరుండువొగడఁగ—అని-యుండనోపు.
3. బ్బలమును-అని యుండవలెను.
4. వెంగ్గయ-అని యుండనోపు.

ప్రకటింప్ప నిష్టసప్తక మిచ్చె మొట్ట
పటితికాంపులకునుం బరగుసానులకు.

8.

శ. స. ౧౦౯౧, ౧౦౯3.

పై స్తంభముమీఁదనే చెక్కఁబడి యున్నది.

*　*　*　*　*　*

శ్లో. శ్రీశాకేశ్వరవత్సరే విధునిధివ్యోమేందుసంఖ్యాన్వితే
కార్తిక్యాం రిపురాజభీకరశరస్సేయు న్నరేంద్రాగ్రణీః
శ్రీరారామనివాసినే భగవతే సెవ్వాయ[1] సవ్వాత్మనే
ప్రాదా దాశశితారకం గుణనిధి ర్దీపా వఖండ్డా ముదా.

క. శ్రీయుతవత్సు శ్రీవరకవి[2]
గాయకనిధి సుంద్దరాంబికసుతుండు(ను)[3]
శ్రీయుక్తుం డనంగ నెగడిన
రాయపనాయకునికాన్త రాజాస్య మహిని.

సీ. గుణనిధవియదింద్దుగణనశకాబ్దాబు
లమరంగ్గ నుత్తరాయణనిమిత్త
మగుపుణ్యదినమున నబ్జాస్య నాచినా
యకునకుం జిన్నమాంబకుం దనూజ
ప్రోలమ గణికావిభూషణి భక్తిం ద
న్నేలినహారున కడ్డెందుమాళి[4]
కహింభూషణునకు శ్రీరారా మవరపుర
పతికి నఖండదీపంబు నిలిపె

---

1. శర్వాయ-అని యుండవలెను.
2. వత్సుండు వరకవి-అని యుండనోపు.
3. గణము తప్పినది.
4. కర్ధేందుమౌళి-అని యుండనోపు.

దీని జేకొని సడపంగ్గంబూని నిందు
వెలసి యెప్పుడుం దమసానివృత్తింగా జే(ను)[1]
కంటునకు నగ్రజుడు జక్కనఘనుండు
దరతరంబుల నాచంద్రతారకముగా.

9.

శ. స. ౧౦౭౦. (')

ఇది గంజాముమండలము, పర్లాకిమిడితాలూకా ముఖలింగములో మధుకేశ్వరస్వామి దేవాలయములో, ఆస్థానమండపము, ఎడమవరుస మూడవస్తంభముమీద దక్షిణమువైపున చెక్కఁబడియున్నది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 1075.)

సీ. శ్రీకరశుభకరశా(కా)[1]బ్దములు వియ
న్నారుతవ్యోమసోమస్తుతముగ
సితపక్షైకాదశి నుతభౌమదినమునం
(గాని)[2] మాసంబునం గంసరిపుండు
(పా)లమున్నీరిలోం (బ)వ్వళించిన (తి)థిం
బితృదేవతల కతిప్రీతిగాంగ
విశ్వేశుండగు మధుకేశ్వరదేవర
(కా)చంద్రతారక మగుచు న(మ్మి)
దివ్యమగు నఖణ్డదీపంబు వెట్టె జు
ట్టేసు కట్టానుంగ్గు[3] సానికుండు
ధీయుతుండు గాపినాయకుకూరిమి
తమ్ముం డెటి... యన్వితుడమ్మనుతుండై.[4]

---

1. వృత్తింగాను-అని యుండనోపు.
2. కానిశబ్దము కూన్య మనునర్థమందుఁ బ్రయోగింపఁబడిన దని తోఁచుచున్నది.
3. కట్టనుంగ్గు-అని యుండవలెను.
4. సుతుండు- అని యుండవలయును.

10.

శ. స. ౧౦౭౧.

ఇది రాజమహేంద్రవరములోని చిత్రవస్తుప్రదర్శనశాలలోని గిడ్డంగిలోఁ బడియున్న ఱాతిస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 40 of 1912.)

స్వస్తి శ్రీశకవర్షంబులు ౧౦౭౧ గ్గు నేంటి సూర్య్యగ్రహణనిమిత్తమున శ్రీమన్మహామండలిక బొద్దనకొడ్కు నారాయణదేవనిప్రధాని దత్యపెగ్గడ సోమనపట్టిసమున వీరభద్రేశ్వరమహాదేవరకు నఖండదీపమునకు నిచ్చినమోదాలు ౫౫ వీనిం జేకొని జన్నిబోయినియడపున అప్పన బోయినికొడ్కు సూర్య్యబోయుండు తనపుత్రానుపౌత్రిక (ము) ఆచంద్రార్క్కము నిత్యమానెడ్డు నెయి వోయంగలవాణ్డు.

ప్రా. భీమాపురము డాక్షారామయు(న) మాడాలు
గుడిపూండి యునుం బాలుకొలన వీర
భద్రేశ్వరంబున భావపట్టునం దాంప్ర
పురిం బి( )పురమునం బరంగు దూబ
ఘంటశాలాపురిం గొతరంబునను నే
లీశ్వరంబునను వేగీశ్వరమున
విజయవాటిక నుండవల్లిని వేలుపూరం
గరమొప్ప గొంటూరం గడలిపల్లి
కనకవలయములును ఘనలోహరదండ
ములు నఖండదీపములునుం బెట్టి
మ(అ)లం బెక్కుగుడ్లుం జెఱువులు గొంటూర
నిలిపె మం(త్రి)మం(తి)ఁ(ష)భుజుండు.[1] ౧

క. భారద్వాజపవిత్రగోత్రుం(డు) జగత్ప్రఖ్యాతిగాం బెట్టెం బు
ణ్యార(ం)బ్బుం పొరిగాండివల్లభుండు దత్తామాత్యసోముండు దా
క్షారామప్రముఖోల్లసత్ప్రకటపంచారామతీర్థంబులం
సారాఖండదశాప్తదీపకము లాచంద్రార్క్కతారంబుగాను. ౨

---

1. ఈపాదము స్పష్టముగా లేదు.

11.

శ. స. ౧౦౭౮.

ఇది బెజవాడలో మల్లేశ్వరస్వామి యాలయము నుత్తరద్వారమున నున్న మండపములో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 323 of 1919.)

సీ. శరగిరిగగనేందుసమ్మితసకరాజ
వత్సరంబులు బెజవాడ(ఏ)లు
నయనిధి బొద్దనారాయణుని ధనా
ధ్యక్షీ నాగార్జునుం డతని అత్త
గంటమ నిజకులకమలినీకలహంస
గుణగణాలంక్రిత గోరి నిల్పె
మల్లేశ్వరునకు సామజదైత[1] చమ్మార్జాంబ
రున కద్రికన్యావరునకు లలిత
ఖండశశిధరున కఖండద్వీప[2]జ్వాల
(బ)నరి యొప్పి లీలం దనరి వెలుంగ
నచ్చార్జ లిచ్చి కో(ల్వ) నవితరభక్తి నా
చంద్రతారముగం బ్రశస్తముగను. ౧

12.

శ. స. ౧౦౭౯.

ఇది గుంటూరుమండలము, నరసారావుపేటతాలూకా నాదెండ్లగ్రామములో మూలస్థానేశ్వరస్వామి యాలయములో ముఖమండపము కుడిప్రక్క రెక్కతలుపుమీఁద చెక్కఁబడి యున్నది. (A. R. 330 of 1919.)

క. శ్రీరమణీరమణియ్యా
కారమహోదారధర్మగౌరవ[3]కులని

---

1. దైత్య- అని యుండవలెను.
2. దీప- అని యుండవలెను.
3. గౌరవ- అని యుండవలెను.

స్తార యనం బరగు బుద్దన
సూరబుధాధార ప్రియుప చోరమ్య మహిని. ౧

క. బాలేందుశేఖరునకుం గ
పాలికి శూలికి లస్త్రత్పద్దికి ద్రిజగ
త్పాలి(తుం?) డగు నాదిండ్ల[1]
మూలస్థానుం డగు శంభుమూర్తికిని[2] ౨

చ. అమితగుణాభిరామసుగుణాభరణాభరణాభిరామదా
మమవరపుత్రి సూరను రమారమ(ణీవి)యశ్రీ...దా
నమహి(మ)... ...మెయి[3] నెగడి నాదిండ్ల[4]...శశిమౌళికి...
... ...ముద మొప్ప(ంగ) నిల్పె(ం) బొల్పుగాను. 3

స్వస్తిశకవర్షంబులు ౧౦౭౫గి అగు నేంటి...సంక్రాంతినిమిత్త్య మున........నాదిండ్లమూలస్థానమహాదేవరకు అఖండవర్తిదీపమున (కుం) బెట్టిన బిరుదుగద్యలు వంద్రెండు.

13.

శ. స. ౧౦౭౮.

ఇది గుంటూరుమండలములో తెనాలితాలూకా పెరవల్లిగ్రామములో మల్లేశ్వర స్వామిగుడి ప్రాకారములోపల నున్న యొక్క శాలిస్తంభముమీఁద నున్నది. (A. R. 664 of 1920.)

క. శ్రీరమణుండు శౌర్యాగణో
దారుండు నొంకవిభుమాను తప్పితిరిపుసం
హారుండు ధీరుం డనందగు
మారయ పండందు గీర్తిమండనుండు మహిని. ౧

---

1. ఇచట గణము తప్పినది.
2. ఒకగణము లోపించినది.
3. మై- అని యుండవలెను.
4. నాదిడ్ల- అని చదువవలయును గాఁబోలు.

క. అనందగు దండేశుప్రియూం
గన గొమ్మమ విబుధమిత్రగణపరివారం
బున కెల్లను హ్రీదయూనం
దనకారి యనంగ నెగడె ధారుణిమించను. ౨

క. ఘనుండు నిమ్రమాని కొమ్మయ
కును లీలావతియు ధైర్య్యగుణవతి యని పెం
పున నెగడిన మల్లాంబిక
కును సుత యనంగ బరగి[1] ధైర్య్యగుణసంస్తుతితోను. 3

సీ. వననిధివేష్టితావనిలోనం గలయగ్ర
హారంబులకు మణిహారలీల
మైన పెరువలిమాధవదేవర
కెత్తించె గుడి భక్తి మె(సం)గం గొమ్మ
మాంబిక తత్సూనుం డరు(చోడ)దండేశుం
డట్టెవునకు[2] నివేద్యమున కర్తిం
తో రాజితం బగు నేరడ్లచెఱువ్వ నా
గ్నేయ...కు నంగడు నాయితముగం
బరగం(బాద)...ఖ్యనిరువుట్టి భూమి ర
వీందుతారకముగ నిచ్చెం ద్వైశ
తాగ్రజన్మసమితియనుమతంబున శకా
బ్దము విభాద్రిదిగ్మితమున వెలయ. ౪

వ. గడ్వ మడి ప్రోపావ (ద) క్షిణంబునం బుట్టెండు భూమి దానిం
బూజారిమాధవభట్లు దేవరకు గొనవి నివేద్యంబున కిచ్చిరి.

---

1. యనంబరగి- అని యుండవలెను.

2. డద్దేవునకు-అని యుండవలెను.

14.

శ. స. ౧౦౯౪.

ఇది గుంటూరుమండలము, గుంటూరుతాలూకా పాములపాడులో మల్లికార్జునస్వామి యాలయమునకెదుట నందిస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడినది.(A. R. 124 of 1917.)

ఉ. శ్రీమహిలాభిరాముండు విశేషితకీర్తుఁడు గొమ్మా దత్థిఁచిం
త్తామణి దల్లిదండ్రులకు ధర్మువుగా శివధర్మయుక్తుండై
పాములపాట నొప్పఁగం గపర్దికి సజ్జనసంస్తుతంబుగా
ధీమణి వెట్టె నాత్మకుల దీపకమైన యఖండదీకమును. ౧

ఉ. చారుతరాబ్ధినంద్ధఖ(ని)శాకరసంఖ్య శకాబ్దము లనను
ధీరుండు గేతనాత్మజుండు ధీనిధి పాములపాటం గొమ్మ డి
ద్దారుణి నామృగాంకరవితారకమై చనం బెట్టెం బెంపున
న్నేరుపు యుత్తరాయణనిమిత్తమునందు శశాంకమౌళికిని. ౨

15.

శ. స. ౧౧౯౪.

ఇది గుంటూరుమండలములోని పాములపాడుగ్రామములోని మల్లికార్జునస్వామి యాలయము నెదుట నందివాగస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 123 of 1917.)

ఉ. శ్రీజననాలయుండు బుధసేవ్యుఁడు వేముండు సద్గుణుండు మా
తాజనకద్వయంబునకు ధర్మువుగా శశిమౌళిధర్మియై
రాజితచంద్రమౌళికిం దిరంబుగం బాములపాటం బెట్టె స
త్పూజితమై మహిన్నగడం బొల్పగుచున్న యఖండదీపమును. ౧

ఉ. వారక యానిశాకరదివాకరమై చనంగా శకాబ్దములు
ధారుణి వార్ధినంద్ధదివితారకనాథమితంబుగా మహిని
గారత నుత్తరాయణము గారమై యొఱగాంక్ష పుత్రుండు
త్సారితదోషపుంజము విచారపరుండు ధరాతలంబునను. ౨

16.

శ. స. ౧౦౯౪.

ఇది గుంటూరుమండలము పాములపాడుగ్రామములో మల్లికార్జునస్వామి యాలయమునెదుట నందినాగస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 122 of 1917.)

ఉ. పాములపాటిమణ్ణనకుఁ బంకరుహానన యేఱుమాంబకుం
గామనిభుండు గొమ్మన సుఖస్థితిం బుట్టి నిజాన్వవాయసు
త్రాముండు దల్లిదండ్రులకు ధర్మ్మువుగాం దనవృత్తిపై గ్రహ
గ్రామణిం బోల దీపక మఖణ్డితమై మహిం బర్వఁ బొప్పంగాను. ౧

క. సరధి[1]నిధిఖేందుశక[2]వ
త్సరసంఖ్యలం గార్తిక(ము)న దవలిమపూర్ణ
స్థిరగురుదినమునం గొమ్మన
యురుతరదీపంబు శివున కొప్పంగ నిల్పెను. ౨

17.

శ. స. ౧౦౯౪.

ఇది గుంటూరుమండలము పాములపాడులో మల్లికార్జునస్వామి యాలయము నెదుట నందినాగస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడినది. (A. R. 120 of 1917.)

ఉ. కామనిభుణ్డు భీమనకుఁ గామవసాన్ని[3]ంబుట్టి బంధుచిం
తామణి యైనకొణ్డాం డుచిత(ం)బుగం బాములపాట సజ్జన
స్తోమనుతిం బ్రదీపకము ధూర్జటి కెత్తె నఖణ్డవర్తి యు
ద్దామయశః ప్రకాశి దమతల్లికిం దండ్రుకి[4] ధర్మ్మువేర్పడను. ౧

---

1. శరధి- అని యుండవలెను.
2. శక- అని యుండవలెను.
3. సానికిం- అని యుండవలెను.
4. దండ్రికి- అని యుండవలెను.

క. జలధినవాంబరశశిసం
ఖ్యలసకు[1] నేంష్లు[2] గార్త్తికము పున్నమను
జ్వలగురుదినమునం గొణ్డాఁ
డలఘుఁను దీపంబు నిల్పె హరునకు వేడ్కను. ౨

18.

శ. స. ౧౦౯౪.

ఇది గుంటూరుమండలములో పాములపాడుగ్రామమందు మల్లికార్జునస్వామి యాలయము నెదుట నందినాగ స్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 121 of 1917.)

చ. విరచితకీర్త్తిలోలుం డగు వెన్నవరడ్డికిం బ్రోలసానికి
న్వరసుతుఁడైన బొల్లన ధ్రువంబుగఁ బాములపాటం బార్వ్వతీ
శ్వరున కఖణ్డదీపకము సంద్రుఁడు సూర్య్యుఁడుం గల్గునంతా కా
దరణ వెలుఁగ్గం బెట్టె దనతల్లికి దండ్రికి ధర్మ్ము వేర్పడను. ౧
క. గతినిధిఖేన్దుశకాబ్ద
ప్రతతిం గార్త్తికము శుక్లపంచాదశి గో
పతిదినమున బొల్ల[3]
ణ్డతులితదీపంబు నిల్పె హరునకు వేడ్కను. ౨

19.

శ. స. ౧౧౧

ఇది పశ్చిమగోదావరిమండలములో, ఏలూరుతాలూకా తడికలపూఁడిలో గాంగేయేశ్వరస్వామియాలయము కళ్యాణమండపములో నొక స్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 202.)

సీ. శ్రీశకవత్సరశ్రీశధరా(తళ)
శశిధరమితము(గాం)జైత్ర(బ)హుళ

---

1. శకు- అని యుండవలెను.
2. ఇచట గణము తప్పినది.
3. గణము తప్పినది.

(ప)క్షత్రితీయ్యాయు మేషసంక్రాంత్తినిమిత్తము(నం) పేరబలంజ్య
ధర్మ్మ నిర(తుం)డు దాచ(నై)తమసెట్టి కజ్జాతనేత్రి గేతమాంబికకు
నుం బ్రీతితనూజుండు మహితగుణాఢ్యుండు మల్లిసెట్టి
భక్తిబె(ట్టె) నాండుం బల్లిహా(హరు)నకు నఖండదీప మాదరముగనే
యిరువ(ద్వ)నుమొకవ్రులుం బ్రసిద్ధిగాంగ.

ఈపద్యమందు తప్పులు మెండుగా నున్నవి.

20.

శ. స. ౧౧౧౨.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో ఏలూరులో మసీదు స్తంభముమీఁద చెక్కఁ బడినది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 184.)

క. తరణిశివశకసమంబు(ల
స)రసి[1] సోమేశ్వరునకు సంధ్యదీప[2]
లిరుసంధ్యలం జనం గ్గాటయ
వరపుత్రుం డమాత్యయు(వర)ంగం బెట్టెను.

21.

శ. స. ౧౧౨౧.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలమున ఏలూరుమసీదులో నొక స్తంభముమీఁద చెక్కఁ బడి యున్నది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 189.)

చ. గురుమతి మంత్రి శ్రీధరునకుం గ్గొసనాంబకు నందనుండు సు
స్థితుండగు[3] భీమశౌరి సరసీపురి(నొ)ప్పిన సోమనాథదే
వరకు నఖణ్డదీపము ధ్రువంబుగ నేర్పఱడంబెట్టె రోహిణీ
శ్వరకరకైరవాప్తశశిసంఖ్యశకాబ్దము లువ్విఁ బవ్వఁగాను.

---

1. సరసీ- అని యుండనోపు.
2. సంధ్యాదీపం- అని యుండవలెను
3. స్థిరుండగు- అని యుండవలెను.

22.

శ. స. ౧౧౧౪. (?)

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములోని ఏలూరుమసీదులో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 186.)

సీ. శ్రీశుభశకదరదిశవస్సరములు[1]
వేదత్రి(లో)చనరుంద్ర[2]సక్య[3]
వెలయంగ వైశఖ విమలసప్తమియును
సోమవాసరమున సుస్థిరముంగ
కొలని కేశవదే(వు)కొలికి[4] సుభటండు(ఎ)న[5]
పోతికేతనల[6] ప్రీతితమ్ముం
డిహలోకమున సుఖ వింతియు[7]సాలు వొ
మ్మని తల్లిదండ్రిని నల్లం[8]దలంచి
మదనసద్రిశుండు (కా)వన దివియప్రోలం[9]
డమరపురమున కతిఁతో నరుగుచుండి
కొలనిసోమేస్వరునకును సలలితముంగా
సంధ్యదీపంబు వెటించ్చె సస్వతముంగ.
వరనాలుగు సిదెకసెట్టగోత్రవిలసద్ధిరుద్రసఖ్యల సురచితముగసరసీపు

(అసంపూర్ణము)

---

1. ధరాధీశవత్సరములు- అని యుండవలెను.
2. రంధ్రశబ్దమిచ్చటకుమరదు.ఒకటి యనునర్థమిచ్చు వేఱొకశబ్ద ముండవలయును.
3. సంఖ్య- అని యుండవలెను.
4. కలికి- అని యుండనోపు.
5. భటుండైన ,,
6. కేతనలకు- ,,
7. యింతియు- ,,
8. నల్ల- అని యుండవలయునేమో.
9. ఈపాదమందు ఛందోభంగము కలిగినది.

23.

శ. స. ౧౧౧౪.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలమందు పాలకొల్లుగ్రామములో శ్రీరామేశ్వరస్వామియాలయములో నొకరాతిస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడినది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 173)

క. మనుశివ(వత్సర)సంఖ్యం బయో[1]
జని శ్రీసోమేశ్వరునకు శ్రీదుగ్గీకిం చే
కొని రెణ్డుసంధ్యదీపము
లోనరంగ భణ్డారువుకొమరం డొగిం బెట్టె దగను.

24.

శ. స. ౧౧౨౩.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో ఏలూరుమసీదులో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడి యున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 185)

చ. పురకర కైరవాప్తశశిభూరిశకాబ్దము లొప్ప శాంజ్ఞీకిని
సరసిపురంబులో నిలిపె సన్ధియ[2] దీపము వెన్నిసెట్టికిం
దారుణియ ఘంట్టసాలపురి దారమకును[3] ఫలమొుద్ద వీకిని
వరసుత మైనవాసమ క్రమవంబుగ నాశశితారకంబుగాను.

ఈసంధ్య దీపము సేకొని కన్నమపణ్డితులు నామనయు రెణ్డు సంధ్యల నడపంగ్గలవారు.

---

1. గణము తప్పినది- వత్సరశబ్దమునకు బదులుగా మిత యని యుండిన సరిపోవును.
2. సన్ద్దియ- అని యుండవలెను.
3. దారమకున్- అని చదువవలెను.

25.

శ. స. ౧౧౨౩.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలము ఏలూరుమసీదులో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడినది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 179)

చ. వరగంగమ్మ[1] వైశ్యనిధి భట్టిపురేశుఁడు ప్రోలిసెట్టి కం
బురుహదళాక్షి ప్రోలమసు[2] పుత్రుఁడు యూత్తమసెట్టి పెట్టె శ్రీ
సరసిపురంబు క్రిష్ణునకు సంధ్దియ[3] దీపము శాశ్వతంబుగాం
బురకరశైరవాప్తశశిభూశకద్బము[4] లుర్విఁ బవర్ణంగాను.

దీని సేకొని కన్నమపండితు నమనపండి(తు)లు నడపంగ్గలవరు.

26.

శ. స. ౧౧౨౮.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో ఏలూరుమసీదులో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 183)

చ. చిరముగ ఘంటసాల యెఱసెట్లపుగోత్రము వెన్నిసెట్టికిని
సరసిజనేత్రి దారమకు సత్సుత వాసమ వెట్టె బద్దినీ
పురమున సోమనాధున కపూర్వముగా నిరుసంధ్యదీప మా
సరసిజగర్భవక్త్రకరచంద్రశశాంక శకాబ్దసంఖ్యలను.

27.

శ. స. ౧౧౩౧.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో ఏలూరుమసీదులో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 177)

సీ. శశిరామరుద్రశకసమములం గేశవ
మం(డ)లేశ్వరుబంటు మహిమ వెలయ

---

1. ఇంకొకగకార ముండవలయును.
2. 'సు'కు బదులుగా 'కు' ఉండిన బాగుగానుండును.
3. సంద్దియ- అని యుండనోపు. ఈపదము సంధ్యాశబ్దభవ మని గ్రహించవలె.
4. శకాబ్దము- అని యుండవలెను.

చం(ది)రు[1] దేవణ్ణు దండ్డెమాంబికకును
శ్రీయుతు నొజ్జమనాయకునికిం
గారికి[2] పుత్త్రుణ్ణు గోమరుగాం దనభార్యం
ముప్పమకును ధర్మం వొప్పుచుణ్ణ
సంధ్దియ[3] దీపంబు శాశ్వతంబుగం బెట్టెం
గొలనిసోమేశున కెలమి వెలుంగం
చెలువుగాంగ దీనిం జేకొని కన్నన
పండితుండు నడపుచుణ్ణు వారు
పెఱంగుగా నా చంద్ర[4]
తారకముగ నెల్లవారుం బొగడ.

28.

శ. స. ౧౧౩౧. (?)

ఇది గంజాముమండలము శ్రీకాకుళముతాలూకా శ్రీకూర్మములో కూర్మేశ్వర స్వామియాలయము ఉగ్రాణపుగది కుడిప్రక్క స్తంభముమీఁద చెక్కఁబడి యున్నది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 1256)

సీ. గగణగుణార్త్తేంద్రగణవశకాబ్దము
లు[5] సవం చైత్ర[6]సితషష్టిశశిదినమున
నఖిలసురాసురేంద్రానర్ఘ(ము)కుటాగ్ర
సద్రత్నరంజిత(చ)రణుం డైన

---

1. చందిరు అన్నచో ఛందోభంగ మయినది- సరియైన పేరు తెలియదు.
2. గూరిమి- అని యుండనోపు.
3. సంద్దియ- ,, ,, ఇది సంధ్యాశబ్దభవము.
4. ఈపాదములోఁ గొంత భాగము లుప్త మయినది.
5 ల్- అని యుండవలయును.
6. సనంజైత్ర- అని యుండవలయును.

కూర్మనాథునకు సద్గుణి మాపగాము
శాసనుం డుపమ(న్య)సన్మునివరేణ్య
గోత్రుం డేతమనాయకునకుం గండెమకునుం
దనయుండు వంశవర్ధనుండు ధర్మ
వినుండు రేవన ఒంబరవెల్లి నాగ
బంద్ధమున నిల్చి పుట్టెండు వఁ(ట్టి)[1]పొలము
దెలుపు మిగుల నఖణ్డ్రదీపమునకుం
దనరంగాం బెట్టె నాచంద్రతారకముగ.

29.

శ. స. ౧౧33.

ఇది గుంటూరుజిల్లా గుంటూరుతాలూకాలోని ఇప్పటము గ్రామములోని మల్లేశ్వరస్వామియాలయము నెదుట నున్న యొకఱాతిమీఁద నున్నది- (A. R. 88 of 1917)

సీ. శ్రీశకరాజాభిశేకవత్సరములు
వురరామచంద్రభూపరిమితముగ
నమరంగ్గం బౌష్యమాసమున పంచ్చాదశిం
గమలాప్తదినమున విమలధర్మ
మతి న్రిపచారిత్ర నుతికెక్కు గండ్డభూ
పతిసుతుం డ్డౌదార్య్యమతిం దలంచి
సమ్మతుండై కోట ముమ్మడిదేవన
రేంద్రుండ్డు విభవసురేంద్రసద్రిశుం
డభిమతార్థధర్మవిభవశౌర్యోన్నతిం
దనరి వెలుంగ నిచ్చె మనుచరిత్రుం
డవని దేవతలికి భువి దాన మేర్పడం
దరణిరజనికరసుతారకముగ.

---

1. ఈశబ్దము రూపము సందేహాస్పదముగా నున్నది.

30.

శ. స. ౧౧౪౫.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో నేలూరుమసీదులో నొక స్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 178)

క. సరసిపురి సస్వతంబై
శరవార్ధిశశాంకభూమిశం కెమొయి స్నీసు
స్థిరుండగు (వ)యపకామన.[1]

31.

శ. స. ౧౧౫౦.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో నేలూరుమసీదులో నొక స్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 192)

సీ. శ్రీరమ్య మగుసరసీపురి సోమేశ్వ
రునకును విష్ణుదేవునకు భక్తి
యమరంగ నిరుసంధ్యలయందు నెంతయు
వెలుగంగ ధారుణి వ(ల)యనాయం
డగు కేశవాధీశు నతివ శ్రీగు(ను)పూండి
గోకర్ణదేవునకును ముదమునం
బ్రాసాద మెత్తించ్చి బహుధర్మ్మకార్యులయందు
వరగిన మల్లాం(బ) వరసుపుత్రి
వ్యోమసాయకభూసుధాధా(మ)సంఖ్యం
గార్త్తికము శుద్ధశివతిథిం గాంత్రిసహితుం
డగుగదాధరదేవని యైతమాంబ
(స)ంధ్యదీపంబు లోగిం బెట్టె సాశ్వతముగ.

---

1. ఇందు తప్పు లున్నవి. పద్య మసంపూర్తిగా నున్నది.

కూర్మనాథునకు సద్గుణి మాపగాము
శాసనం బుపమ(న్యు)సన్మునివరేణ్య
గోత్రుం డేతమనాయకునకుం గండెమకునుం
దనయుండు వంశవర్ద్ధనుండు ధర్మ
విదుండు రేవన ఒంబరవెల్లినాగ
బంద్ధమున నిల్చి పుట్టెండు వం(ట్టి)[1]పొలము
దెలుపు మిగుల నఖండప్రదీపమునకుం
దనరంగాం బెట్టె నాచంద్రతారకముగ.

29.

శ. స. ౧౧౩౩.

ఇది గుంటూరుజిల్లా గుంటూరుతాలూకాలోని ఇప్పటము గ్రామములోని మల్లేశ్వరస్వామియాలయము నెదుట నున్నయొకఱాతిమీఁద నున్నది- (A. R. 88 of 1917)

సీ. శ్రీశకరాజాభిశేకవత్సరములు
పురరామచంద్రభూపరిమితముగ
నమరంగ్గం బౌష్యమాసమున పంచ్చాదశిం
గమలాప్తదినమున విమలధర్మ
మతి ద్రివచారిత్ర నుతికెక్కు గండ్డభూ
పతిసుతుం డౌదార్యమతిం దలంచి
సమ్మతుండై కోట ముమ్మడిదేవన
రేంద్రుండ్డు విభవసురేంద్రసద్రిశుం
డభిమతార్థధర్మవిభవశౌర్యోన్నతిం
దనరి వెలుంగ నిచ్చె మనుచరిత్రుం
డవని దేవతతికి భువి దాన మేర్పడం
దరణిరజనికరసుతారకముగ.

---

1. ఈశబ్దము రూపము సందేహాస్పదముగా నున్నది.

30.

శ. స. ౧౧౮౫.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో ఏలూరుసీమలో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 178)

క. సరసిపురి సస్వతంబై
శరవార్ధిశశాంకభూమిశంకెమెయి న్నిసు
స్థిరుండగు (వ)యపకామన.[1]

31.

శ. స. ౧౧౯౦.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో ఏలూరుసీమలో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 192)

సీ. శ్రీరమ్య మగుసరసీపురి సోమేశ్వ
రునకును విష్ణుదేవునకు భక్తి
యమరంగ నిరుసంధ్యలయందు నెంతయు
వెలుగంగ ధారుణి వ(ల)యనాయం
డగు కేశవాధీశు నతివ శ్రీగు(డు)పూండి
గోకనదేవునకును ముదమునం
బ్రాసాద మెత్తించ్చి బహుధర్మ్మవులయందు
వరగిన మల్లా(ంబ) వరసుపుత్రి
వ్యోమసాయకభూసుధాధా(మ)సంఖ్యం
గార్తికము శుద్ధశివతిథిం గాంతిసహితుం
డగుగదాధరదేవని మైతమాంబ
(స)ంధ్యదీపంబు లోగిం బెట్టె సాశ్వతముగ.

---

1. ఇందు తప్పు లున్నవి. పద్య మసంపూర్తిగా నున్నది.

32.

శ. స. ౧౧౫౦.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో ఏలూరుమసీదులో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 193)

క. అంబరశరశివసంఖ్యం ద్రి
యంబకవ...లకు దయామతితో నై
తాంబ సరసీపుర...
దం బమరంగ సంధ్యాదీప తతివెట్టె.

33.

శ. స. ౧౧౬౬.

ఇది గుంటూరుమండలము బాపట్లతాలూకా కొమ్మూరుగ్రామములో కాశినాథేశ్వరస్వామిదేవాలయముసం దొకతాటిమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (A.R. 826 of 1922)

సీ. శ్రీయుత మైన కొమ్మురియగస్త్రేశ[1]
విభునకు దీపంబు విస్తరిల్ల
నెసగుదీపావలి వసుధలో...ంచ
నగతీశ్వర[2]స్వామి(క)ర్తిఁ తోడ
పురుషనిధానుండు సురరాజసద్రిశుండు
ముత్తియనాయంక్కు పౌత్రుండ...[3]
బలుం డరివీరుల భంజించి (పే)కొఁన్న
నాగినాయకుప్రియనందనుండు
అతులధర్మఁమూర్తిఁ యనుపమ...తకీర్తిఁ
కొండమాంబసుతుండు కో(కిఁ)తోడ

---

1. శ్రీయుత మగుకొమ్మురియగస్తీశ్వర(స్త్యేశ్వర)- అని యుండిన ఛందోభంగము కాకుండును.

2. అగతి అనునది అగస్తికి తద్భవరూపముగా వాడఁబడినది.

3. యతిభంగ మయినది.

ప్రోలినాయకుండు వోల్పు(గా) దీపగం
బాబు నిల్పె భువనిం(?) బ్ర(స్తుతి)ంప.

స్వస్తి శ్రీశకవర్షంబు(లు) ౧౧౬౬ నేంట్టి పౌష్యబహుళ ౯ ఆది వారము నుత్తరాయణసంక్రాంతి నిమిత్త్యమునం- మొ.

34.

శ. స. ౧౧౭౭.

ఇది పడమటిగోదావరిజిల్లా నరసాపురము తాలూకా ఆచంటగ్రామములో రామేశ్వరస్వామి యాలయము దక్షిణపుగోడలోఁ గట్టఁబడిన యొకతాతిమీఁద చెక్కఁబడినది- (A. R. 700 of 1926)

శకవర్షంబులు ౧౧౭౭ గు నేంట్టి ఉత్తరాయణసంక్రాన్తినిమిత్తమున(ఆసంట్టశ్రీరా)మీశ్వర శ్రీమహాదేవరకు రాజెమరాజు ఎఱ్ఱలక్ష్మిరాజు వేంగీశ్వగుండు పినలక్ష్మిరాజు ...రును పెట్టిన అంఖండదీపమునకు... ...

క. ఇనశశిదిగ్గజతారక
వననిధికులశైలగగణవసుధాగ్నిసమీ
...కలయంత్తకాలము
వినుతంబై దీప్తి మిగిలి వెలుంగుచునుండును.

35.

శ. స. ౧౨౬౪. ?

ఈశాసనము కర్నూలుజిల్లా త్రిపురాంతకములోని త్రిపురాంతకేశ్వరదేవాలయములోని చీఁకటిమిద్దె తూరుపుగోడమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (A. R. 230 of 1905)

సీ. శ్రీశకరాజ్యాభిషేకవత్సరములు
జలనిధి(తర్కార్క్ర)సంఖ్యం బరగం

4

ప్రవిమల[1] (తరచిత్ర) భానువత్సరమ్మున[2]
వినుతకార్తీకమాసవిమలపక్ష
కలితపంచాదశిం గమనియ్య(తర)సోమ
వాసరంబున బుధవర్ణనీయ
ల...... సముల్లాసంబు దీపింప
రత్నజాంబూనదరచిత మైన
వైజయంతి కుమారాద్రివాసునకును
అంబికానాథునకుం ద్రిపురాంతకునకు
భక్తిం బ్రణుతించ్చి యెత్తించ్చెం బరమపుణ్య
సోమభూవరుపో(తాంబ) సుస్తిరముగ.[3]

36.

శ. స. ౧౨౫౯.

ఈపద్యము శ్రీశైలములో మల్లికార్జునస్వామిదేవాలయములో నందిమండపమునకుం జేరియున్న మండపము కుడియెడమస్తంభములమీఁదం జెక్కఁబడినశాసనములోఁ జివరం గనఁబడుచున్నది- (A. R. 20 of 1915)

సీ. శ్రీపర్వతస్థలి చెలువగుశ్రీమల్లి
కార్జునస్వామిగేహాంగణమున
మహానియ్యమగు పీఠమంటపం అనెకల్ప[4]
విలసితం బగుపుణ్యస్థలినొప్ప[5]

---

1. ప్రవిమల- అని యుండవలెను.
2. వత్సరమున- అని యుండవలెను.
3. సుస్థిరముగ- అని యుండవలెను.
4. ఈశబ్ద మేదియో తెలియుటలేదు.
5. స్థలిని నొప్ప- అని యుండనోపు.

కట్టించి జగనొబ్బగండన్న వేమభూ
విభుని...శ్వరధర్మవిభవకీర్తి
సకలదిక్కులు నిండి సాంద్రమై ఆచంద్ర
తారకః స్తితి నుర్వి తనరజేశె
శాంకరాగమమంత్రదీక్షావిభూతి
దంచితా[1]చారుం డగుచున్న పంచభిక్షుం
రామనసుతుండు నిర్మ...వంశుండు
మల్లనాఖ్యుండు శివభక్తిమార్గరతుండు.

37.

శ. స. ౧౩౪౫.

ఇది గోదావరీమండలము భీమవరముతాలూకా భీమవరగ్రామములో భీమేశ్వర స్వామిగుడి యెదుట నున్న మండపములో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడి యున్నది-
(A. R. No. 460 of 1893)]

సీ. ధరం జతుర్థాన్వయాభరణుఁడు దేవయ
తనయుండు దూలశింగనఘనుండు
శకవర్షములు బాణసాగరరా(మే)ందు
వరసంఖ్య నగు క్రోధివత్సరమున
అరుదారంగాం గువరారామ[2]భీమేశ్వ
రునకు నొప్పార భూజనులు మెచ్చ
కళ్యాణచంద్రశేఖరమూర్తిం జేయించి
మెలమిం బుట్టకు శేను[3] విలిచిపెట్టి
(త్రో)పుఘుంటయుం గంచ్చునదీపగంభ
మును సమర్పించ్చి గోవులం దనర నిచ్చి

---

1. అంచితా- అని యుండవలెను.
2. గుమారారామ- అని యర్థము.
3. సేను- అని యుండవలెను.

పట్టుచీరయుం బళ్ళెంబు భక్తి నొసగం[1]
దనద్దు[2]ధర్మంబు లాచంద్రతారక(ము)గా.

38.

శ. స. ౧౪ ౨౨.

ఈపద్యము గుంటూరుజిల్లా బాపట్లతాలూకాలోని ఇడుపులపాడుగ్రామములోని చెన్నకేశ్వరస్వామిదేవాలయములో గరుడస్తంభముపై నాల్గువైపులను చెక్కఁబడియున్న యొకసంస్కృతశాసనమునం దిమిడియున్నది- (A. R. 802 of 1922)

వంశావళిపద్యము.

సీ. శ్రీయాజ్ఞవల్క్యప్రసిద్ధాన్వయమునందు
ముఖ్యుండు దామయ్య ముత్తతాత
గురుభరద్వాజసద్గోత్రోద్భవుం డైన
ధన్యుం డనంతయ్య తాతతాత
నిత్యసత్య......వి మానాఖ్యుం...
ముత్తనాయ... తండ్రితాత
భూరివైభవ...గబ్బుఁ డీతం డనంగం
దనరు కొండయమంత్రి తండ్రితండ్రి
మహిమతో దుర్మంత్రిమానమర్దనుం డైన
ఘనుండు ముత్తయమంత్రి కన్నతండ్రి
పరమపాతివ్రత్యభాగ్యసంపన్నయగా
కమలాక్షి సింగాంబ కన్నతల్లి
అగ్రగణ్యులు కొండయామాత్యచంద్రుండు
రమ్యవైభవుండు శ్రీరంగవిభుండు

---

1. నొసంగం- అని యుండవలెను.
2. దనదు- అని యుండవలెను.

తేజోబలారోగ్యధీసమగ్రుం డైన
నయశాలి తిమ్మయ్య నందనుండు
విభవాస్పదం బైన వినికొండతూపుఱన
తనరు నిడుపులపాడు[1] శాసకంబ్బు
జలజలోచనుండు కేశవదేవుండు ...
వేల్పు వెలయ దిమ్మయ ప్రోలవిభుండు.[2]
(తక్కినది స్పష్టముగాఁ దెలియుట లేదు)

39.

శ. స. ౧౫౨౨.

ఇది గుంటూరుజిల్లా ఒంగోలుతాలూకాలోని ధర్మవరముగ్రామములో సీతారామస్వామియాలయమున కెదుట నున్నయొకఱాతిపైఁ జెక్కఁబడినది- (A.R. 841 of 1922)

సీసము. వివిధసేనలం(దూ)రి[3] పెద్దగుంపులు సేసి
(పదిరిగా)ల్చినయట్టిపాలెగాండ్ల
దుర్గాధిపులబిరుదులు రణావనిం గొట్టి
పట్టించుకొనిమెదుపాలెగాండ్ల
పూర్వాబ్ధిపర్యంతమును దాడివెట్టిన
పడమటిగట్లపాలెగాండ్ల
జలదుర్గగిరివనస్థలదుర్గభూముల
పట్టు గల్గినయట్టి పాలెగాండ్ల

---

1. నిడ్పులపాడు- అని యుండనోపు.
2. ఈపాద మిట్లుండవలయును-
జలజలోచనుండు కేశవదేవుం డిలువేల్పు
వెలయ దిమ్మయప్రోలవిభుండు.......
3. గూర్చి-అని యుండవలయునేమో ?

మహితఘుమఘుమ ముమడిమొ మానినాడ [1]
మాత్రమునం బశ్చిమాంబుధి మహికి మిగులం
బరువు వెట్టించ్చి మహామంను పాదుశహాత్ర
ధానవర్యుండు మొకలాసఖానవిభుండు.

ఇటువంటి మొకలాసఖానునింగారు అద్దంకిసీమలో ధర్మవరము నందు తనపేర మొకలాసఖానపుర మని పేట గట్టించి యీ పేటకు కొంలు ఇచ్చిన వివరం.

40.

శ. స. ౧౬౮౫.

ఇది గంజాముమండలము శ్రీకాకుళముతాలూకా శ్రీకూర్మములో కూర్మేశ్వర స్వామియాలయము తిరుచుట్టుమండపములోని యిరువదిమూండవస్తంభము వాయవ్య మూల దక్షిణముఖముగా చెక్కంబడియున్నది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 1203.)

స్వస్తిశ్రీ॥ శాలివాహనశకే గతాబ్దాః ౧౬౮౫ శాంగ్గా.

శ్లో. శ్రీమత్కూర్మపురే సమస్తభువనఖ్యాతే మహాయత్నతః
శ్రీరామం నిజలక్ష్మణేన సహితం కర్తుం మహావైభవాత్
శ్రీరామానుజలక్ష్మణస్య సుతనో భక్త్యా శు కూర్మాలయే
సర్వైశ్వర్యయుతే సమస్తశుభదే లోకైకనేత్రోత్సవే. ౧

శ్లో. శ్రీమద్భావ్యకులాబ్ధిసోమసుమహావేదాంతవర్య స్సదా
స్వాచార్యైకమనా స్సమస్తగుణయుక్ శ్రీమత్స్వభాన్వా(ం)హ్వయే
వర్షే మాసిచ జ్యేష్ఠసంజ్ఞని నిజే చిత్రాఖ్యఋక్షే శుభే
శ్రీమత్ప్రద్దశమీదినే శుభకరే వారేచ సోమస్యవై. ౨

శ్లో. సర్వోత్కృష్ట మపూర్వవస్తునిచయైః కృత్వా ప్రతిష్ఠాం శుభాం
తత్పూజాది మహోత్సవం సమతనో త్కీర్తివృద్ధ్యై సదా.

---

1. దీనియర్థము స్పష్టముగాలేదు.

శ్లో. పూర్వంమహారాష్ట్రజనైర్హృతోభూత్సౌమిత్రిరార్యాగ్రతపవదుష్టైః
తదాప్రభృత్యేవ సరామదేవః మహోత్సవస్థోపి బభౌ న కహీంచిత్.
విజ్ఞాతతద్వేదవిదాం వరిష్ఠో వేదాంతవర్య స్త్వకరో త్ప్రయత్నం
శ్రీలక్ష్మణస్యాపి కృతౌ శుభాయాం సమస్తరాజన్యవరైరసాధ్యం. ౨
శ్రీశంకరాఖ్యంరథకారమాశుసమాంహ్వయామాససురామతీర్థాత్
తేనైవ సర్వోత్తమశిల్పిసంవిదా సకారయామాస సులక్ష్మణాకృతిం. 3
* రాయాచార్యకృతా నాద్యా శ్లోకా లిఖితవా నహం
తతో మద్రచితాః పద్యాః లిఖితం చ్చాంధ్రభాషయా. ౧

శా. ఆది న్సాధ్వ ల్రఘుపతిని రామానుజు న్భూమిపుత్రి
న్నేది న్నోదంబున సితగిరి న్నిల్పినంత న్మహారాష్ట్రుల్ దా
సౌమిత్రిశరగొనిన న్మూఢిగావింప్ప భాష్యం
వేదాంత్తాచార్యులు మగిడి దా వేడ్కతో జేయుమంన్నన్.[1] ౨

క. కాకుస్థవంశజానుజు । చేకొని హరిభక్తు లెల్ల సేవించుటకై
శ్రీకూర్మక్షేత్రంబ్బున। వాకలపుడిశంక్కరుండ్డువరుసస్ఋజించ్చెనూ. 3

చ. అరయగ శాలివాహనశకాబ్దము లుర్వి పదారునూలన్పై
నిరవుగ నెన్బదేను గతియించిన వెన్క స్వభానునామవ
త్సరనిజశుక్రశుద్ధమున సాధ్కవహా దశమి న్మృగాంకవా
సరమున చిత్తయందు నతిసౌఖ్యత సల్పిరి పూజలక్ష్ములనూ. ౪

క. శ్రీకూర్మేశ్వరుసాక్షిగ। మాకిచ్చిన భూమికలదు మహి నెవరైనన్
బూకరమున లేదనినను। చీకాదని నడుపవలయు క్షితిపతులైననూ.

క. తొలుతనురాయాచార్యులు। వెలయగశ్లోకములుచెప్పె వెనుకనుపద్యం
బ్బులు నే తెలుగున జెప్పితి।సలలితకవిజదివిరెం(ట్టి)జాడలనెంచ్చునూ.

గీ. పరగ నీరాతి పడమటిపలకయంద్దు। పజ్తితడబడిచెరిపియుపంక్తిమగిడి
చక్కి నాడనునునింద్దసేయవలదు।కలవుచేతప్పులనిమది దెలియవలయు.

1. మొదటిపద్యములో ఛందోదోషములు పెక్కు లున్నవి.

గీ. విగ్రహంబుచేసి వెలయంగ్గపద్యముల్ । జెప్పి స్తంభమునను చెక్కినాడ
యొప్పులుంన్న నుత్తము లగువారు[1] । సంమ్మతించ్చవలె ససంహ్యాపడక.

జగద్గురవేనమః.

శ్రీ। ఆదిన్నాకృల్ రఘుపతిని రామానుజుణ్ణి భూమిపుత్రి
స్సైదిణ్ణి మోదంబ్బున సితగిరీణ్ణి నిల్పివంత్రుణ్ణి మహారాష్ట్రల్ దా
సౌమిత్రి శరగానిసన్ రూఢిగావింప్పభావ్యం.

తొలిపద్యంలో అక్షరసంధులు తెలియనివాకి(ఁ) తెలిసేటందుకీమూడు చరణములు మల్లి పొల్లులు విడచెక్కినాడను.

41.

శ. స. ౧౭౩౨.

ఇది గంజాముమండలము శ్రీకాకుళముతాలూకా శ్రీకూర్మములో కూర్మేశ్వరస్వామియాలయము తిరుచుట్టుమండపములో నిరువదియారవస్తంభము నుత్తరపువైపున చెక్కఁబడియున్నది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 1212.)

సీ. శాలివాహనశకశరదంబులును వేయే
ణ్నూటత్రిదశకం బెలము[2] రెండు
వరప్రమోదూతసంహ్వాత్సర[3]వైశాఖ
శుక్లతదియు మరియు భాను
వారము మృగశిర(వ)నరినక్షత్రంబు
రాశి మేషంబున రంమ్యముగను
శ్రీకూర్మనయక[4] శ్రీపాదస(న్ని)ధి
దనర చామతిణ్ణి సీతయకు వేద్య

---

1. ఈపాదములో నొకగణము పోయినది, మొత్తముమీఁద నీకవిత్వము తప్పులతడక.

2. చెలిమి-అని యుండనోపు.

3. సంవ్వాత్సర- అని యుండనోపు.

4. నాయక- అని యుండవలయు.

సుందరాపురవృత్తిఁ ముందుగా ధనంబు[1]
కోరి తా ఇచ్చి ధీరుఁడ వని
మాతృగోత్రోద్భవ మండ్లలతంమ్మన్న
అరయంగ నిత్యపంచామృతంబు
శుభగుండై మిగుల భూసురవ(రు)ల్ బొగడంగ
నభిషేక మొనరించె భక్తితోడి
అరయ సహస్రనామర్చన చామరం
బును కంకణమును మరి ఘనసురంతియు...
(యో?)గ శేవల షోడశోపచారసమేత
మైన పూజలు సల్పె మాన్యు డగుచు
ఆచంద్రతారార్కఁ మవనియొందున పుత్ర
పౌత్రాభివృద్ధియై ప్రబలియుడు
యెనుచు విజ్ఞానశాస్త్రింబు నెలమి
చదివినభూసురేంద్రులు ఈరీతి సంస్తుతింప్ప
విని కృతార్థుఁడ నైని నన్వేడుకలరా(ర)
ధర్మమిది యెని వినుతించె ధాత దివిని.
స్వదత్తాద్విగుణం పుణ్యం వరదత్తానుపాలనం.

42.

శ. స. ౧౭౩(౨)

ఇది గంజాముమండలము, శ్రీకాకుళముతాలూకా శ్రీకూర్మములో కూర్మే శ్వరస్వామి యాలయము తిరుచుట్టు మండపములోని యిరువదిరెండవ స్తంభము న త్తర పువైపునచెక్కఁబడియున్నది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 1202)

శ్రీ.

సీ. శాలివాహనశక సంవ్వత్సరములు వె
య్యేడు నూటాముప(దా)రువెళ[2]

---

1. ఈయుత్తరభాగములో ఛందస్సు తప్పినది 2 ప్రమోదూతసంవత్సరము ౧౭౩౨ వ శకసంవత్సరమునకు సరిపోవును.

గను ప్రిమోదూత[1]హాయనవైశాఖ[2]
  శుద్ధ తృతీయార్కజశుభదినమున
ముగశీర్షజ[3]నక్షత్ర మేషలగ్నమునందు
  శ్రీకర్త్మనాయకశ్రీపదవులు
సంతతంబును బూజ జరిగించు మనుచు చా
  మర్ల సీతారామమహీసురునకు
ముత్యగోత్రభవుడు మాధల తమ్మన్న[4]
సుందరపురవృత్తిఁ[5]సూర్యసోము
లెంత్తగాలమ్ముందు రంత్తపర్య(ం)తము
నాత్మ పుణ్యకీర్తు లలర నొసగె.

43.

శ. స.

ఇది గుంటూరుమండలము సత్తెనపల్లితాలూకా, వేలుపూరుగ్రామములో రామలింగేశ్వరస్వామి యాలయముద్దగ్గఱఁ బడియున్న యొక చితికిపోయిన ఱాతిమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 588 of 1925.)

సీ. ......ంచ్చిప్రభనొప్పిపెగ్గ......
  నిర్మలభూరి కీర్తి.. ......
యాత్రయ...పవిత్రుండు ద్రవేకోటి
  పురవల్లభుండు గుణాకరుండు ఘనుండు

---

1. ప్రమోదూత- అని యుండవలెను.

2 గణభంగ మయినది.

3. మృగశీర్ష- అని యుండవలయును. వా

4. గోత్రముపేరు మత్య లేక మత్స్య అని గాని పురుషునిపేరు ముందల తమ్మన్న అనిగాని యుండవలెను. పైశాసనములో మాతృగోత్రోద్భవ మడ్డలతంమ్మన్న- అనియున్నది.

(5) వృత్తి- అని యుండవలెను.

దనకులస్వామి నుద్ధతరాజగజరాజ
మృగరాజవరు జగమెచ్చుగడ్డ
భూపాలు నబ్బాంబికాపుత్రు దన్నడ
కేతవల్లభు జగద్గీతకీర్తిఁ
బ్రీతి(ం) గొలిచి తననునీతివాచాలతం
గాం(గ) ఖడ్గములం బ్రగల్భతంని
యోగయో(గు)ండై సమున్నతసంపదలు
దాల్చి నెగడె బుధులు దన్నుం బొగడ. ౧.

మ. వృ. అనిశంబు(న్) దనబుద్ధిపేర్మిఁ బతిం దంత్రావాప్తిం...ం(ట్రి)ం
చ్చుచుం
దనవిక్రాంతి నరాతివర్గము(భు)జాదర్పంబు భంజించుచుం
దనదాక్షిణ్యవిశేషతను బుధుల మిత్రశ్రేణి రక్షించుచుం
ద్దనరెం గేతధరాతలేశు శచివోత్తంసుండు ప్రోలం డిలను. ౨.

44.

శ. స.

ఇది చెన్నపురము సమీపమున, పల్లవరము దగ్గఱ నున్న ప్రాంతపల్లవరములో నొకనూతియొద్ద నొకఱాతిమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 55 of 1909.)

సీ. కసిమియ్యసాహెబు ఖన[1]కీర్తిఁ రంజిల్ల
షేకుహాస్సనకు[2] చెల్వ మమర
పల్లావరంబున ప్రఖ్యాత మైనట్టి
పేట గావించెను పేర్మితోడ

---

1. ఘన-అని యుండనోపు.

2. హాస్సనుకు- ,,

జగదేకవిఖ్యాతి జనవతు లెన్నంగా[1]
సంత సాగించెను శాశ్వతముగ
సకలజనాధార సరణియై దనరంగ
భావిలు కల్పించెను[2] ప్రౌఢిమెరయ
సైదిభురాహేము సాహెబుపేట
విభురాము భాగని వెలయజేసె
గంత్రాపథంబున గంభీర మైనట్టి
చావళ్లు గట్టించ్చె (సాస్వ)తముగ
అనుచు వజ్రీలు (మ)న్నీలు అభినుతింప
వెలసితివి ధరలోన వినుతికెక్కి
శేఖు అలావద్దినుి[3] గభాబ్ధి (స్రే)కరముగ[4]
శేకు ముసామియ్య నృపాలశేఖరముంగా.[5] ౧

45.

శ. స.

ఇది గుంటూరుజిల్లా గుంటూరుతాలూకా మందడముగ్రామములో మల్లికార్జున స్వామియాలయములోని అమ్మవారిగర్భగృహము గోడమీద నున్నది. (A R. 104 of 1017).

సీ. (మొదటఁ గొంతభాగము పోయినది)
సూరమాంబికకు మిక్కిలి పుణ్యం(ము)దారకీర్తిల

1. లెన్నంగ- యుండనోపు.
2. భావులుకల్పించె- యుండనోపు.
3. గణము తప్పినది.
4. శీతకరుండ- అని యుండనోపు.
5. ఈపాదము షేకు మూసమియ్య నరపాలశేఖరుండ అని యుండనోపు.